

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Escola Ramón y Cajal
Ulldecona

ÍNDEX

0 Introducció

0.1 Marc Normatiu

1. Context sociolingüístic

1.1 Entorn

1.2 Alumnat

1.2.1 Llengües d'origen

1.2.2 Competència en el domini de les llengües

1.3 Professorat

2. Objectius en relació a l'aprenentatge i l'ús de les llengües

2.1 Objectius

2.2 El tractament de les llengües

2.2.1 La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.2.1.1 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.2.1.2 L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua catalana

2.2.1.3 Criteris metodològics i organitzatius en relació a l'aprenentatge de les llengües

2.2.2 El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.2.3 Aprenentatge i ensenyament de la llengua castellana

2.2.4 Aprenentatge i ensenyament de la llengua estrangera

2.3 Organització i gestió

2.3.1 Organització dels usos lingüístics

2.3.2 Plurilingüisme al centre educatiu

2.3.3 Atenció a la diversitat

2.3.4 Alumnat nouvingut. Aula d'acollida i/o suport lingüístic i social

2.3.5 Organització dels recursos humans

2.3.6 Organització de la programació curricular

2.3.7 Biblioteca escolar

2.3.8 Projectió del centre

2.3.9 Ús de les noves tecnologies

3. Accions complementàries

3.1 PEE

3.2 Xarxa de Competències Bàsiques

4. Concreció operativa del projecte

0-INTRODUCCIÓ

El projecte lingüístic que teniu a les mans parteix de la realitat escolar on es troba el centre Ramón y Cajal, ubicat a la població d'Ulldecona.

Aquest document tracta de recollir tots aquells principis que són compartits per la comunitat educativa respecte a l'ús i el procés d'ensenyament i aprenentatge de les llengües als diferents àmbits de l'escola. Ha estat elaborat per una comissió representativa del professorat, juntament amb l'Equip Directiu, referents de l'atenció a l'alumnat nouvingut i la coordinadora LIC. És un instrument que vincula famílies, alumnat, professorat i personal del centre respecte a l'objectiu comú de fer efectiu l'aprenentatge de les diferents llengües al centre.

Com a part del projecte educatiu, té una vigència llarga i tracta de recollir globalment tots els aspectes d'ús de les llengües del centre. Tanmateix, serà revisat periòdicament per la comissió abans esmentada, per tal de fer efectius els objectius de millora que seran recollits a la programació anual de centre i avaluats en la memòria anual. La direcció del centre vetllarà per donar-lo a conèixer a tota la comunitat educativa.

0.1 Marc normatiu

- Decret 102/2010, de 13 d'agost, d'autonomia dels centres educatius
- Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

1.1 Entorn

Característiques socials i econòmiques de la població

Ulldecona es troba situada a l'extrem sud de la comarca del Montsià. És una població d'uns 6240 habitants distribuïts entre la vila i els barris: Castell, Els Valentins, Sant Joan del Pas, Les Ventalles, La Miliana i alguns nuclis disseminats. A la dècada dels 90 els habitants d'Ulldecona eren majoritàriament autòctons, amb una petita quantitat que venien d'altres comunitats i que per tant no tenien influència en la tipologia de l'alumnat.

En els darrers anys s'ha incrementat la població immigrant, procedent d'altres nacionalitats (nord-africans, centreeuropeus i sud-americans), que ha determinat que un percentatge important de l'alumnat sigui dels llocs esmentats (al voltant d'un 40% l'any amb més alt percentatge), i això ha fet que el centre hagi hagut d'adaptar-se a un nou model d'escola amb una evolució i posada al dia de forma continuada.

La llengua vehicular és per tant el català i per als nouvinguts s'aplica la immersió lingüística.

Tradicionalment ha estat una població agrícola però, en l'actualitat, es pot afirmar que un alt percentatge pertany al sector secundari i terciari, així que encara que el poble està situat en una zona rural les seves formes de vida tradicionals gairebé han desaparegut.

A la població, a més del centre d'Educació Primària, hi ha també un Institut d'ESO i Batxillerat, Escola de Música, Llar d'infants, Biblioteca, Ludoteca i una llarga llista d'entitats culturals i esportives a les quals molts alumnes del Centre hi assisteixen durant tot el curs.

Cal remarcar en aquest sentit que l'escola, com a tal, manté una bona relació amb tots els estaments i entitats locals i col·labora amb tots ells sempre que es demana i, la seva participació, no implica una disminució en l'activitat i rendiment escolar.

L'escola es troba a poca distància del centre de la població i per tant el desplaçament que ha de fer l'alumnat és mínim, excepte els dels barris que utilitzen el transport escolar.

Llengües de la població, contextos d'ús de les diferents llengües

La llengua vehicular de la població és la catalana però els immigrants utilitzen majoritàriament la llengua castellana per comunicar-se amb la població autòctona. Entre ells se comuniquen amb la seua llengua d'origen.

La llengua vehicular de l'escola és també la catalana, la qual utilitzen tots els alumnes tant autòctons com nouvinguts.

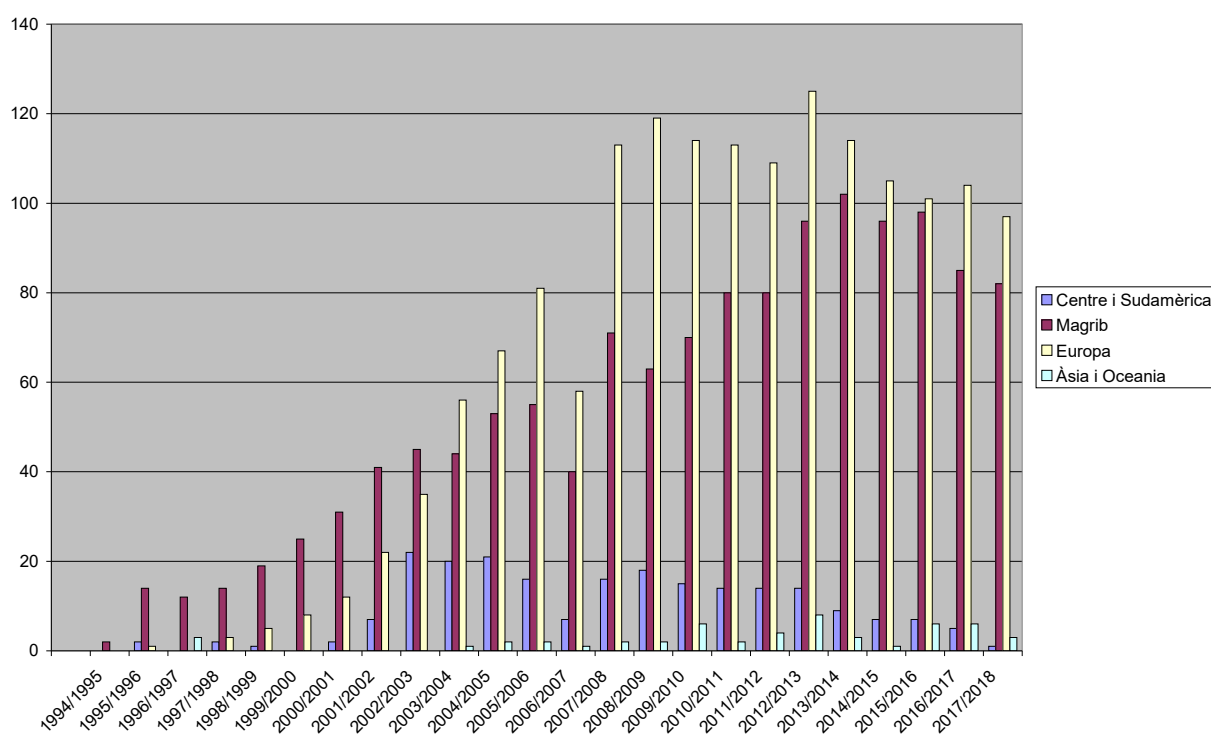
1.2 Alumnat

La procedència dels alumnes nouvinguts és la següent:

Curs acadèmic	Centre i Sudamèrica	Magrib	Resta d'Àfrica	Europa	Àsia i Oceania	Altres	Total alumnes altres nacionalitats	Total alumnes	Percentatge alumnes altres nacionalitats
94/95		2 100%					2	593	0,33%
95/96	2 11,76%	14 82,35%		1 5,88%			17	561	3,03%
96/97		12 80%			3 20%		15	460	3,26%
97/98	2 10,52%	14 73,68%		3 15,79%			19	406	4,68%
98/99	1 4%	19 76%		5 20%			25	414	6,03%
99/00		25 75,75%		8 24,24%			33	420	7,86%
00/01	2 4,44%	31 68,89%		12 26,67%			45	425	10,59%
01/02	7 10,00%	41 58,57%		22 31,43%			70	435	16,09%
02/03	22 21,55%	45 44,11%		35 34,31%			102	463	22,03%
03/04	20 16,53%	44 36,36%		56 46,28%	1 0,82%		121	494	24,29%
04/05	21 14,68%	53 37,06%		67 46,85%	2 1,40%		143	515	27,77%
05/06	16 10,38%	55 35,71%		81 52,60%	2 1,30%		154	502	30,68%
06/07	7 6,60%	40 37,73%		58 54,72%	1 0,94%		106	512	20,70%
07/08	18 8,95%	66 32,83%		115 57,21%	2 1,00%		201	553	36,53%
08/09	18 8,91%	63 31,19%		119 58,91%	2 1,00%		202	563	35,88%
09/10	15 7,31%	70 34,15%		114 55,61%	6 2,93%		205	586	34,98%
10/11	14 6,70%	80 38,28%		113 54,07%	2 0,96%		209	600	34,83%
11/12	14 6,76%	80 38,65%		109 52,66%	4 1,93%		207	605	34,21%
12/13	14 5,76%	96 39,51%		125 51,44%	8 3,29%		243	614	39,58%

13/14	9 3,95%	102 44,74%	114 50,00%	3 1,31%	228	625	36,48%
14/15	7 3,34%	96 45,93%	105 50,24%	1 0,48%	209	616	33,93%
15/16	7 3,30%	98 46,23%	101 47,64%	6 2,83%	212	617	34,36%
16/17	5 2,5%	85 42,50%	104 52,00%	6 3,00%	200	602	33,22%
17/18	1 0,55%	82 44,81%	97 53,00%	3 1,64%	183	589	31,07%
18/19	2 1,22%	69 42,07%	91 55,49%	2 1,22%	164	551	29,76%

En groc està marcada la procedència majoritària de l'alumnat nouvingut al centre que, fins al curs 2002-2003 va ser procedent del Magrib, i a partir d'aquell curs i fins a l'actualitat, de l'Europa de l'Est.

La immigració al municipi i a l'escola es va iniciar a la segona meitat dels anys 90 amb persones procedents del Magrib, majoritàriament del Marroc. Aquesta població va créixer d'una manera important entre el període que va de l'any 2000 al 2015 en què ha començat a descendir una mica el percentatge.

A partir de l'any 2000 s'ha anat produint una arribada molt important de població europea, bàsicament procedent de Romania, superior en percentatge a la població magribina.

Al mateix temps va haver-hi una arribada de persones procedents del Centre i Sud-amèrica, tot i que amb un percentatge poc important si el comparem amb les persones arribades del Magrib i de l'Europa de l'Est.

A partir de l'any 2015 s'ha iniciat una baixada gradual d'arribada d'alumnes procedents d'altres nacionalitats, tot i que el nombre d'alumnes d'altres nacionalitats al centre es manté a uns nivells alts, al voltant d'un 30 o 35%.

A tall de conclusió, l'eclosió de la immigració va iniciar-se al final dels anys 90 i es va consolidar des dels anys 2000 al 2015, bàsicament amb alumnes procedents del Magrib i de Romania. En alguns casos tot i tenir d'altres nacionalitats, ja havien estat escolaritzats a alguns altres llocs de Catalunya o de l'estat espanyol, però la majoria arriben directament del seu país d'origen, per tant, amb necessitats de suport lingüístic amb nivells diferents.

1.2.1 Llengües d'origen

Les llengües maternes del nostre alumnat van variant d'acord amb els fluxes migratoris i podem trobar-hi el català, el castellà, l'urdú, el romanès, el rus, l'alemany, l'ucraïnès, l'anglès, el letó, el búlgar, el serbi, entre d'altres.

1.2.2 Competència en el domini de les llengües

Per tal de conèixer la competència lingüística de l'alumnat nouvingut, se'ls fa una avaluació inicial per veure el nivell de lectoescriptura en la seua llengua i el coneixement de l'alfabet llatí.

Comencen l'aprenentatge amb llengua catalana a l'aula ordinària i a l'aula d'acollida, els cursos que disposem d'aquest recurs; si no és així, s'intenta organitzar una atenció individualitzada a l'alumnat nouvingut que necessita bastir unes bases sòlides en la llengua d'ensenyament-aprenentatge.

També fan llengua estrangera (anglès) a l'aula ordinària. No s'introdueix la llengua castellana fins al 2n/3r trimestre d'arribada a Catalunya.

La llengua catalana és avaluada conjuntament pel tutor o tutora del grup classe i de l'aula d'acollida, si en tenim el recurs. La resta d'assignatures són avaluades pel mateix tutor o els especialistes adaptant si cal els ítems d'avaluació.

1.3 Professorat

El professorat amb destinació definitiva o provisional al centre prové del mateix municipi, dels pobles de la comarca del Montsià o del Baix Maestrat, que per tant, tenen com a llengua materna i/o de comunicació el català. La resta de mestres que arriben a l'escola cada curs per a cobrir alguna vacant o substitució, són també de municipis del voltant o del País Valencià, que tenen el català com a llengua d'ús habitual a l'aula i al centre.

2. OBJECTIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES

2.1 Objectius

L'educació primària ha de contribuir a l'assoliment dels objectius establerts amb caràcter general a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i específicament, en relació a la llengua, dels objectius següents:

- Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques tant en llengua catalana, com en llengua castellana per poder-se comunicar de manera eficaç oralment i per escrit.
- Valorar la lectura, i l'hàbit lector, com una activitat bàsica per assolir objectius personals i participar en els temps de lectura que proposi el centre dins l'horari lectiu.
- Adquirir, almenys en una llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que permeti expressar i comprendre missatges senzills i comunicar-se amb els altres en situacions quotidianes.
- Garantir, en acabar l'ensenyament obligatori, que tots els alumnes, independentment del seu origen lingüístic familiar, tinguin un ple domini de les dues llengües oficials i el coneixement de, com a mínim, una llengua estrangera amb l'objectiu que assoleixin les competències bàsiques que s'estableixen en el Marc europeu comú de referència per a les llengües.

2.2 El tractament de les llengües

La llengua és un vehicle de comunicació i de relació entre les persones, però també és un instrument bàsic d'accés als sabers culturals. Permet accedir a diferents maneres d'entendre la realitat, als sabers generats per diferents grups culturals i lingüístics, i també permet desenvolupar la sensibilitat literària i artística. Però sobretot, la llengua és un dels principals vehicles de socialització i d'interacció entre les persones, és un

element de mediació fonamental entre els éssers humans, un mitjà de comunicació que es troba al servei del nostre creixement com a persones.

El present document adopta aquest **enfocament comunicatiu** de la llengua que parteix del principi psicopedagògic que les llengües s'aprenen en contextos reals d'ús a través de la interacció significativa amb altres parlants. Les investigacions en el camp de l'aprenentatge de llengües als darrers decennis reforcen la importància d'aquesta dimensió comunicativa de la llengua. En conseqüència, l'àmbit escolar ha de proporcionar contextos reals d'ús de les diferents llengües que l'alumnat haurà de dominar en finalitzar l'escolarització obligatòria.

El nou currículum escolar adopta **una estructura per competències** que destaca la necessitat que totes i cadascuna de les àrees curriculars contribueixin al desenvolupament de les competències bàsiques que l'alumnat ha de dominar en finalitzar l'escolarització. Així, per exemple, **totes les àrees curriculars són responsables del desenvolupament de la competència comunicativa lingüística i audiovisual**, independentment que en l'àmbit de llengües es treballa de manera singular també aquesta competència. El present document recull aquesta concepció per competències del currículum en funció de la qual la llengua és un eix transversal que cal desenvolupar de manera sistemàtica a través de totes les àrees curriculars.

Les investigacions psicolingüístiques destaquen que una llengua es pot dominar amb diferents graus de competència. Totes les persones naixem amb una capacitat innata per aprendre qualsevol llengua del nostre context vital. Tanmateix, hi ha un grau de domini de la llengua, conegut com a **llenguatge acadèmic**, íntimament relacionat amb la llengua escrita, que requereix de múltiples situacions d'ús de la llengua en aquests contextos. El desenvolupament d'aquest llenguatge acadèmic és també responsabilitat de totes les àrees curriculars, i queda explicitat al nou currículum en moltes de les competències bàsiques, en concret, la competència comunicativa lingüística i audiovisual, la competència de tractament de la informació i competència digital, i la competència d'aprendre a aprendre. En conseqüència, el desenvolupament de les estratègies de la comprensió lectora i de la comprensió escrita ha de ser contemplat en tot moment al centre educatiu.

Igualment, la recerca pedagògica també fa referència a la necessitat que **les estructures lingüístiques comunes** a totes les llengües es presentin en una sola llengua però compten amb els contextos de pràctica i d'ús en totes les llengües per tal

que es puguem donar els processos de transferència d'aquestes estructures d'una llengua a una altra.

Però a l'actual societat de la informació resulta també imprescindible tenir competència suficient en més d'una llengua. **La immersió en Català** és l'opció organitzativa que millor garanteix que l'alumnat, en acabar l'escolarització obligatòria, domine les dues llengües oficials de Catalunya. Tots els estudis comparatius realitzats fins ara així ho confirmen.

Resulta imprescindible també ser capaç de comunicar-se eficaçment en altres llengües. Se fa necessari dominar amb profunditat alguna llengua estrangera i desenvolupar així **la competència plurilingüe** que ens permeti comunicar-nos, amb diferents graus de domini, amb persones d'altres contextos lingüístics.

Per acabar aquesta declaració de principis que guien tot aquest document, volem destacar que, tal i com apunten les investigacions educatives, una llengua s'aprèn des d'un sentiment de respecte envers la pròpia cultura i identitat, i a partir d'un **lligam emocional** amb els parlants de la nova llengua.

2.2.1 La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.2.1.1 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència.

La llengua és un mitjà per accedir a la cultura, però sobretot és un vehicle de comunicació i mediació entre les persones. Igualment, la llengua és un vehicle fonamental per a la cohesió social entre tots els membres de la comunitat educativa i l'entorn.

El català, tal i com recull la normativa legal vigent, és la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre i s'utilitzarà en qualsevol de les activitats que s'hi organitzen. En conseqüència, aquest serà l'instrument d'ensenyament - aprenentatge i de relació regular en tots els àmbits interns i externs del centre, i en especial en les activitats amb l'alumnat.

2.2.1.2 L'ensenyament-aprenentatge de la llengua catalana

- Una llengua s'aprèn més efectivament quan s'usa en contextos funcionals i significatius, l'ensenyament de totes les llengües del centre tindrà un **enfocament comunicatiu**. Més que una àrea d'estudi, la llengua és un vehicle de comunicació per fer coses amb els altres. En conseqüència, es vetllarà perquè l'aprenentatge de les llengües, i en concret del català,

tinguen un enfocament significatiu i funcional, a través de la creació de situacions comunicatives que incentiven l'ús de la llengua.

- L'aprenentatge d'una llengua requereix de múltiples situacions d'ús funcional. Ja que **la competència comunicativa** lingüística i audiovisual és bàsica, totes les àrees curriculars vetllaran pel seu desenvolupament.
- D'acord amb l'enfocament comunicatiu, les quatre habilitats lingüístiques bàsiques es treballaran de manera integrada. **La llengua oral i la llengua escrita** rebran un tractament integrat i no aïllat. Igualment, es vetllarà perquè l'alumnat participe en una diversitat de dinàmiques de grup (gran grup, petit grup, parelles, treball individual) que facilite el procés d'aprenentatge de les llengües.
- L'adquisició d'una **llengua a nivell oral** precisa de situacions d'ús de la llengua. Per tant, cal que el professorat cree ambients i situacions reals que requereixen l'ús del català per comunicar-se amb altres parlants. La interacció i participació a nivell oral és imprescindible. En conseqüència, el centre, sempre que siga possible, intentarà crear contextos d'ús de la llengua oral en petits grups.
- A nivell de l'educació infantil aquest aspecte es tindrà molt en compte potenciant l'ús de la llengua a nivell oral a través de diferents situacions motivadores que faciliten l'expressió i la comunicació. Es planificaran de manera sistemàtica i progressiva activitats orals per tal de crear els mecanismes i les estructures de pensament necessàries per als posteriors aprenentatges lingüístics.
- L'aprenentatge de **la llengua escrita** seguirà un enfocament constructivista, amb diversitat de mètodes (global, analític) en funció de la seua adequació a cada moment. Aquesta concepció constructivista i comunicativa en el tractament de les llengües serà compartida per **tots els cicles i nivells**.
- Ja que la competència en llengua catalana és un mitjà important d'accés als aprenentatges, el centre vetllarà perquè **l'alumnat nouvingut** que desconeix aquesta llengua pugui comptar amb les mesures organitzatives i didàctiques que els permeten accelerar el seu procés d'aprenentatge de la llengua. Reconeixem i valorarem les llengües maternes de l'alumnat nouvingut perquè se senten plenament acollits i

facilitar d'aquesta manera l'aprenentatge de la llengua vehicular del centre, en aquest cas el català, sense oblidar en cap moment els seus orígens.

- Com a part del programa d'immersió, **l'aprenentatge inicial de la lectura i l'escriptura** es farà en llengua catalana.
- L'adequació del **material didàctic** al nivell de competència de l'alumnat és fonamental per tal que l'aprenentatge siga possible. En conseqüència, el centre continuarà adquirint material per tal de poder atendre la diversitat de nivells acadèmics de l'aula ordinària. El llibre de text és una eina més, però en cap cas ha de ser l'única ni ha d'establir de manera inflexible el currículum educatiu.
- Per tal de fer un seguiment del procés d'ensenyament-aprenentatge i poder fer-ne les modificacions adequades, el centre realitza unes proves de comprensió lectora ACL (al principi i al final de curs) a partir del 2n nivell de cicle inicial de primària. A més a més, a l'educació infantil i primer nivell de cicle inicial es realitzen unes proves de lectura diferents a les esmentades i adaptades a cadascun dels nivells.

En relació a l'avaluació externa, cada curs s'analitzen els resultats de les proves de l'Avaluació de l'Educació Primària que realitzen els alumnes de 6^è durant el 3^r trimestre. S'estudien els resultats així com els aspectes en què pot haver-hi un marge de millora i es prenen decisions en relació a les àrees avaluades, també quant a les llengües.

- **L'avaluació**, que ha de ser contínua, serà sempre en funció del punt de partida de l'alumne/a i del seu procés de desenvolupament individual. Per facilitar aquesta tasca, l'alumnat que no té adquirida la competència lingüística necessària per seguir el ritme normal de les classes comptarà amb els suports adients.

2.2.1.3 Criteris metodològics i organitzatius en relació a l'aprenentatge de les llengües:

En els darrers anys el professorat del centre ha participat en diverses formacions i programes que tenien per objectiu establir estratègies al centre per a la millora de la competència lingüística de l'alumnat i,

garantir, d'aquesta manera, que en acabar l'educació primària siguin competents en les dues llengües oficials a Catalunya.

Les formacions a què hem assistit, (PIL, ILEC, Ara escric) així com l'assessorament rebut i el treball conjunt amb la inspecció i la coordinadora LIC de referència als Serveis Educatius, ens ha portat a establir concrecions metodològiques que ja formen part de la línia pedagògica del centre:

- Educació Infantil:
 - Reforç per al treball de la parla i la lectoescriptura: pràxies, treball de les síl·labes i el treball per parelles
 - Treball del gust per la lectura a través de les biblioteques d'aula
- Educació Primària:
 - Tallers de llengua:
 - Expressió oral
 - Expressió escrita
 - Comprensió lectora
 - La llengua des de les diferents àrees
 - Grups interactius
 - 30 minuts de lectura diària
 - Treball del gust per la lectura a través de les biblioteques d'aula, animacions lectores, visites d'autors i amics dels contes
 - Maletes viatgeres

2.2.2 El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

- El centre tindrà cura que tot l'alumnat desenvolupi una actitud positiva envers **la diversitat lingüística i cultural**. Igualment, es promourà tant a les nostres instal·lacions com fora, que el nostre alumnat participe en horari extraescolar en activitats de coneixement oral i escrit d'altres llengües i en especial amb l'alumnat nouvingut es treballarà pel manteniment de la llengua materna i pel seu desenvolupament a nivell escrit. Els darrers cursos al nostre centre es realitzen classes

extraescolars de llengua i cultura marroquina per a l'alumnat d'Educació Primària, promogudes pel Departament d'Ensenyament i per l'ambaixada del Marroc.

- El plurilingüisme ha d'afavorir també el coneixement de diferents realitats socials i culturals, i en especial la de l'alumnat procedent de diferents contextos. Per tant, el currículum de les diferents àrees de coneixement adoptarà una perspectiva intercultural, sempre que això siga possible.
- Les competències audiovisual i de tractament de la informació digital són competències bàsiques molt lligades a la competència comunicativa. Moltes activitats comunicatives parteixen o incorporen **la utilització de mitjans audiovisuals**. Per tant, promourem la utilització d'aquestes eines.

2.2.3 L'aprenentatge i l'ensenyament de la llengua castellana

- **L'ensenyament del castellà** tindrà garantida la seua presència en tot el currículum de l'ensenyament, de manera que en acabar l'escolarització tot l'alumnat en siga competent, tant a nivell oral com escrit.
- La llengua castellana s'introduirà **a nivell oral** a partir de primer de primària, mentre que l'ensenyament de la llengua escrita es farà de manera sistemàtica en el moment en què l'alumnat ja tinga un cert nivell d'alfabetització en català (2n de primària).
- **El tractament de la llengua castellana** seguirà el mateix enfocament comunicatiu, funcional i constructivista que el presentat abans per la llengua catalana. Així, el professorat vetllarà per la creació de contextos d'ús comunicatius.
- Aquesta creació de contextos i situacions de comunicació reals serà d'especial importància per tal que les estructures lingüístiques comunes presentades en català puguin ser transferides a la llengua castellana.
- El centre vetllarà perquè l'alumnat nouvingut desenvolupe primerament la competència lingüística en català. Així doncs, s'introduirà la llengua castellana al tercer trimestre del curs d'arribada de l'alumne o una vegada l'alumne tinga assolits el vocabulari i les estructures bàsiques per tal de no interferir amb els aprenentatges bàsics en llengua catalana.

2.3.4 L'aprenentatge i l'ensenyament de la llengua estrangera

- El centre ha triat la llengua anglesa com a llengua estrangera. Aquesta llengua s'introdueix, a partir del curs 18/19, a P5 d'Educació Infantil.
- La metodologia d'ensenyament i aprenentatge de la llengua estrangera seguirà també els mateixos principis psicopedagògics esmentats abans: l'enfocament comunicatiu – funcional, la concepció constructivista, el tractament integrat de la llengua oral i la llengua escrita, etc.
- Ja que per a les llengües estrangeres no existeixen els mateixos contextos d'ús real, caldrà vetllar especialment per la creació de situacions funcionals d'ús d'aquestes llengües. La metodologia **de tasques comunicatives i projectes** és un enfocament que permet compensar la mancança de contextos d'ús reals.
- Amb les primeres edats resulta especialment important que el tractament de la llengua estrangera siga molt vivencial i a nivell oral, ja que l'alumnat no és capaç de reflexionar de manera sistemàtica sobre els seus usos lingüístics. Per tant, és convenient, metodològicament parlant, fer sessions breus però intenses ja que afavoreixen l'aprenentatge de l'alumnat en aquestes edats.
- Els materials audiovisuals i la participació en projectes que impliquen un intercanvi real amb parlants d'aquesta llengua significa una oportunitat per crear contextos funcionals d'ús de la llengua. La correspondència, la participació en projectes de recerca col·lectius i l'intercanvi de vivències seran metodologies que es tindran especialment en compte en aquesta àrea.

2.3 Organització i gestió

2.3.1 Organització dels usos lingüístics

- **El català**, tal i com recull la normativa vigent, serà el vehicle d'expressió en totes les activitats docents i administratives, tant les internes com les de projecció externa del centre. Així, serà la llengua de comunicació habitual amb l'alumnat i famílies, la llengua en què es redactaran els documents del centre i la llengua de relació habitual amb tota la comunitat educativa i els serveis de suport del centre.
- Per tal de vetllar pel coneixement de l'entorn social i cultural immediat i, en especial, de la llengua, la història, la geografia, la cultura i la realitat social catalanes, el centre participarà i col·laborarà en activitats internes i externes que fomenten l'ús de la llengua i la cultura catalana.

- El centre col·labora en les associacions culturals que organitzen activitats per tal d'incentivar l'ús de la llengua.
- En aquesta mateixa línia, el centre vetllarà perquè les activitats culturals que s'organitzen des de les diferents entitats de la localitat en el centre es facen sempre en llengua catalana (esports municipals, activitats del pla educatiu d'entorn, etc.)
- La direcció del centre vetllarà perquè les activitats extraescolars i el servei de menjador es desenvolupen en la llengua catalana. Igualment, totes les comunicacions amb les famílies, sobretot les escrites, es faran en català; tot i així, i sempre que siga necessari, es faran les adaptacions necessàries perquè es puga garantir la comunicació amb totes les famílies.

2.3.2 Plurilingüisme al centre educatiu

El nostre centre pensa que la diversitat lingüística és una riquesa immensa de la qual cal tenir-ne cura. Per tant, s'intentarà que l'alumnat nouvingut conserve i desenvolupe les seves llengües d'origen.

- Si bé la comunicació amb les famílies en general es farà en català, en els casos necessaris el centre compta amb el suport puntual d'algunes famílies coneixedores de la llengua i el sistema educatiu per a la traducció lingüística i facilitar així l'intercanvi i el vincle amb les famílies. Per una altra banda, disposem també de la col·laboració del professor de llengua i cultura àrab per a fer aquest treball amb les famílies del Magrib.

2.3.3 Atenció a la diversitat

- **L'atenció a la diversitat** és un dels principals reptes del sistema educatiu. Així, l'organització horària i l'organització del professorat comptarà amb mecanismes d'atenció a la diversitat a nivell de centre: programacions multinivells on s'adequa la programació general al nivell de l'alumnat, a més de reforços, grups interactius, tallers, desdoblaments, etc.

Igualment, per tal de poder atendre la diversitat a l'aula ordinària, el professorat fa servir tot un seguit de recursos organitzatius: treball diversificat, racons amb materials diversos, treball per parelles, etc.

2.3.4 Alumnat nouvingut. Aula d'acollida i/o suport lingüístic i social

- Atès que la competència en llengua catalana resulta fonamental per tal d'accedir als aprenentatges i per a la integració social i cultural, el centre facilitarà els mecanismes de reforç necessaris perquè l'alumnat nouvingut aprengui aquesta llengua; aquests suports poden ser el Suport lingüístic i social i l'aula d'acollida.

L'aula d'acollida depèn del nombre d'alumnes que tenim al centre de nova incorporació i que fa menys de dos anys que han arribat al centre; per aquest motiu, tot i tenir molt d'alumnat d'origen estranger, no sempre s'ha complert la ràtio d'alumnes per a tenir aquest recurs. Algun curs hem tingut dotació de personal per a implementar el suport lingüístic i social. Els cursos en què no hem disposat de dotació específica per a aquesta atenció a l'alumnat, des del centre s'organitza algun tipus de suport per a ajudar l'alumnat nouvingut a adquirir les eines bàsiques per a accedir a l'aprenentatge de les àrees.

S'estableixen unes reunions de coordinació entre els tutors i tutores de l'alumnat nouvingut i les persones referents d'atenció a la diversitat, com són mestres d'educació especial i referents d'aula d'acollida i/o suport lingüístic per tal de veure quina és l'evolució de l'alumnat, si cal intensificar o prescindir d'algun suport i perquè tots els professionals actuen amb l'alumne o alumna en la mateixa línia de treball.

Es vetllarà per facilitar el procés d'integració de l'alumne al centre escolar i se li donaran les eines lingüístiques necessàries per afavorir l'aprenentatge de la llengua catalana. Es treballarà en petit grup, parelles o individualment a partir d'un centre d'interès. Partirem sempre de la llengua oral.

Es treballarà el nivell A1 de llengua (usuari bàsic), la qual cosa li permetrà seguir la resta d'assignatures dins la seva aula ordinària.

- Independentment d'aquests reforços, l'aprenentatge de la competència comunicativa és responsabilitat de totes les àrees del currículum. Per tant, dins de l'aula ordinària, el professorat tindrà en compte estratègies d'atenció a la diversitat que faciliten aquest objectiu: companys guia, materials adaptats, etc.

2.3.5 Organització dels recursos humans

- La distribució dels recursos humans del centre tindrà com a criteri bàsic el desenvolupament de les competències bàsiques de tot l'alumnat. Això pot comportar mesures com grups flexibles, grups de reforç, desdoblament de grups en algunes àrees, etc.

2.3.6 Organització de la programació curricular

- Per tal de vetllar per la coherència del nostre projecte educatiu, i en concret d'aquest projecte lingüístic, el centre disposa de reunions regulars d'equips docents (de cicle, de nivell i d'intercicle). A través d'aquestes reunions de coordinació, el centre programarà una adequada distribució de les competències bàsiques i de les estratègies de la llengua oral i escrita que cal treballar en les diferents àrees i cursos.
- Les coordinacions de l'equip de docents han de possibilitar també el seguiment acurat del progrés de l'alumnat. A través d'aquest seguiment regular, el centre adoptarà els mecanismes i les estratègies d'atenció a la diversitat més adequats.

2.3.7 Biblioteca escolar

- L'accés i el tractament de la informació comprenen un seguit d'habilitats que queden recollides en el nou currículum sobretot en les competències de tractament de la informació i d'aprendre a aprendre. Per desenvolupar aquestes competències l'alumnat ha de comptar amb els recursos bibliogràfics, audiovisuals i digitals adequats. La biblioteca escolar és un centre de dinamització de moltes activitats que possibiliten l'assoliment d'aquestes competències.
- A més de ser un espai de dinamització dels projectes d'aprenentatge, la biblioteca de centre és també un eix fonamental per tal de fer efectiu un pla de foment de la lectura. Com a part del nou currículum, cada alumne/a ha de dedicar un mínim de mitja hora diària a la lectura, ja siga a través d'activitats específiques de lectura o a través del treball curricular de les diferents àrees. En aquesta línia, la lectura, com a part de la competència comunicativa, és una responsabilitat de totes les àrees curriculars.

- El centre considera bàsic, tal i com queda reflectit en el PEC, fomentar el gust per la lectura i dedica diferents activitats en aquest sentit: llegir un llibre per Trimestre (Primària), potenciar visites d'autors i animacions lectores, recomanacions per implicar totes les famílies en activitats lectores, suggeriments per a la lectura a través de llistats de llibres adequats a les diferents edats de l'alumnat, entre d'altres.

2.3.8 Projectió del centre

- Les activitats i els materials de projecció externa del centre es faran de manera regular en la llengua catalana._
- Per tal que les activitats d'aprenentatge de les llengües parteixin de contextos significatius i funcionals, el centre vetllarà perquè els projectes de treball i les tasques d'aprenentatge tinguin un lligam amb la realitat exterior.
- Com a part d'una comunitat social, el centre realitzarà també activitats de projecció externa que permeten conèixer amb major detall el nostre projecte educatiu. Per fer això, es podran fer servir diferents eines de comunicació: pàgina web de l'escola, exposició, revista, presentacions, Jornada de portes obertes, etc.

2.3.9 Ús de les noves tecnologies

- Les tecnologies de la comunicació i la informació i els mitjans audiovisuals permeten la comunicació virtual amb moltes persones. Atès que l'aprenentatge de les llengües ha de partir de situacions comunicatives reals, aquestes eines representen un ajut profund per a la creació de contextos d'ús funcionals. En conseqüència, i tal i com recull el nou currículum, les competències audiovisual i de tractament de la informació seran dos eixos de treball transversals a través de totes les àrees curriculars.

3. ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

3.1 PEE

Des del curs 2007/08 la població d'Ulldecona participa en un Pla Educatiu d'Entorn que continua amb vigència en l'actualitat.

Els Plans Educatius d'Entorn són una proposta educativa que vol donar resposta a les múltiples necessitats de la nostra societat.

Es tracta d'un conveni signat entre els Departament d'Educació i l'Ajuntament de la població corresponent, per tal de donar resposta integrada i comunitària a les necessitats educatives dels membres més joves de la societat, coordinant i dinamitzant l'acció educativa amb les activitats que realitzen les diferents entitats i associacions del municipi per tal de facilitar la participació de tota la població en les activitats que aquestes entitats organitzen al municipi.

El PEE del nostre municipi està format per representants de l'ajuntament (regidora d'educació i d'esports), de l'Institut Manuel Sales i Ferré, de l'Escola Ramón y Cajal, representants de les AFA's de tots dos centres educatius, la Inspecció educativa del municipi, la coordinadora LIC de referència dels Serveis Educatius, l'escola de Música, la biblioteca i els Serveis Socials municipals.

Dins d'aquest marc de col·laboració s'organitzen activitats que reforcen l'ús de la llengua i la cohesió social com ara:

- Places socials per a les activitats extraescolars organitzades cada curs
- Teatre amb la participació d'entitats locals
- Activitats intergeneracionals
- Participació a les activitats complementàries que organitza el centre
- Classes d'estudi assistit per al suport al treball acadèmic
- Classes de llengua i cultura àrab
- Programa Lecxit per a la millora de competència lectora i el gust per la lectura

3.2 Xarxa de Competències Bàsiques

El centre participa a la Xarxa de Competències Bàsiques, una modalitat de formació docent entre iguals i en xarxa, per millorar els aprenentatges de l'alumnat.

Un important nombre de mestres del centre hi participa amb els següents objectius:

- . Crear espais de debat pedagògic a l'escola,
- . millorar el treball per competències amb l'alumnat,

. elaborar instruments de suport als processos de reflexió i la gestió del currículum per competències bàsiques.

A partir d'aquest treball per part d'un grup impulsor s'aniran adquirint compromisos a nivell de centre per a avançar tots junts cap a la millora en el procés d'ensenyament-aprenentatge de tot l'alumnat.

4. CONCRECIÓ OPERATIVA DEL PROJECTE

El projecte lingüístic forma part del projecte educatiu del centre i representa una declaració dels criteris generals adoptats per la nostra comunitat educativa pel que fa al tractament de les llengües al centre.

Com a document marc que és, cal que la seva concreció es faci operativa a través d'altres documents del centre, en concret el projecte curricular, les programacions d'aula, i les programacions anuals del centre.

Molts dels criteris que hem recollit en aquest document ja s'han traduït en actuacions concretes a l'escola i representen per tant una realitat del nostre centre. Tanmateix, any rere any, cal continuar treballant per tal de fer efectiu el desenvolupament de les competències bàsiques de tot l'alumnat.

La programació de cada any concretarà les actuacions que el centre prioritza en relació als criteris recollits en aquest document. Aquestes programacions anuals especificaran les actuacions que es preveuen dur a terme, amb una proposta de temporització i amb indicadors que han de permetre fer-ne el seguiment.

4.1 Revisió del Projecte lingüístic

El projecte lingüístic s'actualitzarà sempre que siga necessari incorporar algun aspecte nou al projecte i es revisarà, com a mínim, una vegada durant cada període de vigència del Projecte de Direcció.

